

Punte: 200

Tyd: 2 uur

VRAAG 1: BEGRIPPE EN KONTANTJOERNALE

[40]

1.1 BEGRIPPE

[5]

- 1.1.1 Die dubbelinskrywingbeginsel✓
- 1.1.2 Vaste bates✓
- 1.1.3 Laste✓
- 1.1.4 Kapitaalbydrae✓
- 1.1.5 Kleinkas✓

1.2 ROSE HANDELAARS

[35]

KONTANTONTVANGSTEJOERNAAL VAN ROSE HANDELAARS – MAART 20.8

KOJ8

Dok	D	Besonderhede	F	Ontleding van Ontvangste	Bank	Verkope	Koste van verkope	Debiteurekontrole		Diverse rekeninge		
								Ontvangste	Korting toegestaan	Bedrag	F	Besonderhede
B/S	2	Namibië Bank			✓✓90 000					90 000	✓	Lening: Torque Bank
KRR	4	Verkope		✓12 800		✓12 800	✓✓8 000					
B/S		R Ridge		✓7 200	✓20 000					7 200	✓	Huur inkomste
B/S	12	B. Raman		✓4 585	✓4 585			✓4 585	✓✓115			
✓												

(16)

KONTANTBETALINGSJOERNAAL VAN ROSE HANDELAARS – MAART 20.8

KBJ8

Dok	D	Besonderhede	F	Bank	Krediteurekontrole		Toerusting	Handelsvoorraad	Diverse rekeninge		
					Betalings	Korting ontvang			Bedrag	F	Besonderhede
B/S	2	Telmix		✓2 282					2 282	✓	Telefoon
B/S	6	Milo Winkels		✓18 300				✓18 300			
B/S	7	Star Vervoer		✓1 520				✓1 520			
B/S	10	Transkei Cash & Carry		✓17 900			✓9 500	✓8 400			
B/S	15	Samsung Winkels		✓8 200	✓8 200	✓✓410					
B/S	29	Rehmin Bank		✓671					315	✓	Bankkoste
									356	✓	Rente op oortrekking
		Suidwes-Versekerars		✓1 350					1 350	✓	Versekering
✓											

(19)

Let wel: Kan EFO gebruik in plaas van B/S

VRAAG 2: ALGEMENE JOERNAAL EN HULPGROOTBOEKE

[45]

2.1 ALGEMENE JOERNAAL VAN SINGH HANDELAARS – SEPTEMBER 20.8

AJ

Dok. Nr.	D	Besonderhede	F	Dt.	Kt.	Debiteure-kontrole		Krediteure-kontrole	
						Dt.	Kt.	Dt.	Kt.
	(i)	S. Rugbar Korting toegestaan Korting gekanselleer		✓✓210		☑210			
	(ii)	S. Rugbar Rente inkomste Rente gehef op agterstallige rek.		✓✓25		☑25			
	(iii)	Hoose Handelaars Hoosain Verskaffers Regstelling van fout		✓2 280	✓2 280			✓2 280	2 280
	(iv)	Oninbare skuld B. Mylie Rekening afgeskryf		✓✓630		☑630	☑630		

[-1 vir ry/foutiewe omskrywing (maks -2)]

(15)

**2.2 DEBITEUREGROOTBOEK VAN SINGH HANDELAARS
S. RUGBAR**

DG3

Datum	Besonderhede	Fol	Debiet	Krediet	Saldo
20.8 Sept	1 Saldo /Rekening gelewer	a/b			7 200
	4 Kwitansie Nr. XX ✓	KOJ		4 200	3 000
	Korting toegestaan ✓	KOJ		✓✓210	2 790
	12 Faktuur Nr. 122	DJ	✓2 640		5 430
	15 Kredietnota XX ✓	DAJ		✓132	5 298
	18 Tjek geweier	KBJ	✓4 200		9 498
	Korting gekanselleer ✓	AJ	☑210		9 708
	Rente op agterstallige rekening ✓	AJ	☑25		☑9 733

[-1 vir geen folioverwysings ingevoeg]

(13)

**KREDITEUREGROOTBOEK VAN SINGH HANDELAARS
HOOSAIN VERSKAFFERS**

DG3

Datum	Besonderhede	Fol	Debiet	Krediet	Saldo
20.8 Sept	1 Saldo /Rekening gelewer	a/b			18 450
	5 Tjek Nr. 431	KBJ	✓5 250		13 200
	15 Faktuur Nr. 629	KJ		✓3 960	17 160
	17 Debietnota XX ✓	KAJ	✓540		16 620
	24 Regstelling van fout ✓	AJ		☑2 280	☑18 900

(7)

2.3	Gee DRIE punte en 'n rede in elke geval.	(6)
Inligting	Rede	
<ul style="list-style-type: none"> • Adres en telefoonnommer.✓ • Plek van indiensneming.✓ 	<ul style="list-style-type: none"> • Om te kontak as rekening agterstallig is.✓ • Om te weet of inkomste verdien word en of hy in staat is om die rekening te betaal. ✓ 	
<ul style="list-style-type: none"> • Salarisskaal/maandelikse salaris.✓ • Kredietverwysings. • ID dokument/-nommer 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrag van krediet om toe te staan.✓ • Betaal hy/sy betyds • In geval wetlike stappe geneem moet word. 	
2.4	Gee TWEE interne kontrolemaatreëls wat Joyce kan gebruik om te verseker dat debiteure hulle rekeninge betyds betaal.	(4)
<i>TWEE punte ✓✓ ✓✓</i> <ul style="list-style-type: none"> • Stuur gereelde state of herinnering • Hef rente op agterstallige rekeninge. • Gee afslag vir debiteure wat gehoor gee aan kredietterme • Kontroleer kredietlimiete van debiteure wat versuim om te betaal 		

VRAAG 3: OORBOEK TOT DIE ALGEMENE GROOTBOEK

(30 punte; 20 minute)

3.1 BEGRIPPE

[5]

3.1.1	Krediteur✓
3.1.2	Bankstaat✓
3.1.3	Debiet✓
3.1.4	Kleinkas✓
3.1.5	Nominale rekening✓

3.2 TONY HANDELAARS

[25]

**3.2.1 ALGEMENE GROOTBOEK VAN TONY HANDELAARS
BALANSSTAAT REKENINGE-AFDELING**

Dt.		HANDELSVOORRAAD				B		Kt.
20.8					20.8			
Mrt.	1	Saldo	a/b	✓43 210	Mrt.	31	Koste van verkope	KOJ ✓✓18 500
	31	Bank ^③	KBJ	✓✓28 400			Krediteurekontrole	KAJ ✓3 770
		Krediteurekontrole	KJ	✓19 750			Koste van verkope ^④	DJ ✓✓12 400
		Koste van verkope	DAJ	✓1 180			Saldo	a/d ☑57 870
				92 540				92 540
Apr.	1	Saldo	a/b	☑57 870				

(12)

3.2.2 DEBITEUREKONTROLE

B

20.8					20.8			
Mrt.	1	Saldo	a/b	✓23 280	Mrt.	31	Debiteure-afslag	DAJ ✓3 630
	31	Verkope	DJ	✓19 840			Bank ^②	KOJ ✓✓9 500
		Bank (v/t)	KBJ	✓3 120			Korting toegestaan	KOJ ✓640

(7)

3.2.3 KREDITEUREKONTROLE

B

20.8					20.8			
Mrt.	31	Totale afslag ^① *	KAJ	✓4 810	Mrt.	1	Saldo	a/b ✓32 170
		Bank	KBJ	✓12 640		31	Totale aankope ^① *	KJ ✓✓30 080
		Korting ontvang	KBJ	✓2 100				

(6)

① of Diverse rekeninge

- ② $62\ 050 - 29\ 600 - 22\ 950 = 9\ 500$
 ③ $52\ 980 - 3\ 120 - 12\ 640 - 8\ 820 = 28\ 400$
 ④ $19\ 840 \times \frac{100}{160} = 12\ 400$

VRAAG 4: SALARISSE

(30 punte; 15 minute)

4.1 SALARISSKAAL

[11]

4.1.1	Bereken Shange se maandelikse salaris in haar eerste jaar van indiensneming.	(2)
135 000 ÷ 12 = <u>R11 250</u> ✓✓		
4.1.2	Wat sal haar jaarlikse salaris in haar vierde jaar van indiensneming wees?	(3)
135 000 + (14 640 + 14 640 + 14 640) 135 000✓ + 43 920✓ = <u>R178 920</u> ✓		
4.1.3	Wat sal haar maandelikse verhoging in haar 6^{de} jaar van indiensneming wees?	(2)
16 920 ✓ ÷ 12 = <u>R1 410</u> ✓		
4.1.4	Hoeveel jaar moet sy werk voordat sy R229 680 p.j. bereik?	(4)
1 ^{ste} jaar: R135 000 2 ^{de} jaar: R149 640 3 ^{de} jaar: R164 280 4 ^{de} jaar: R178 920✓ 5 ^{de} jaar: R195 840✓ 6 ^{de} jaar: R212 760✓ 7 ^{de} jaar: <u>R229 680</u> ✓ (ken 4 punte toe na ses jaar)		

4.2 SALARISADVIES: BEREKENINGE

[19]

4.2.1 Salarisadvies

(12)

BERGSTRAAT HANDELAARS	
SALARISADVIES	Datum: 31 Oktober 20.7
Werknemer: Piet Mashanga	Werksbenaming: Junior Klerk
BASIESE SALARIS ①	✓14 430,00
Bonuse & afslag ②	✓✓4 329,00
BRUTO SALARIS	☑18 759,00
TOTALE AFTREKKINGS :	☑(5 375,73)
Pensioenfonds③	✓✓1 154,40
LBS④	✓✓3 189,03
WVF⑤	✓144,30
Mediese fonds	✓888,00
NETTO SALARIS VERSKULDIG AAN WERKNEMER	☑13 383,27

- ① $173\ 160 \div 12$
 ② $30\% \times 14\ 430$
 ③ $8\% \times 14\ 430$ (Basiese salaris)
 ④ $17\% \times 18\ 759$
 ⑤ 1% van 14 430 (Basiese salaris)
 [Moenie die berekening op die Salarisadvies aantoon nie.]

4.2.2	Bereken die totale salarisuitgawe van die onderneming met betrekking tot Piet Mashanga vir Oktober 20.7 (sluit al sy voordele in).	(7)
Bruto salaris + Bydrae (WVF + Mediese fonds + Vaardigheidsheffing) $(14\,430 + 4\,329) + [(1\,154,40 \times 1,5) + 144,30 + 888 + 144,30]$ $18\,759 + 1\,731,60 + 144,30 + 888 + 144,30 = \underline{R21\,667,20}$		

VRAAG 5: WAARDEVERMINDERING & KORT VRAE

(55 punte; 35 minute)

5.1 AARP

[5]

5.1.1	C ✓
5.1.2	D ✓
5.1.3	A ✓
5.1.4	E ✓
5.1.5	B ✓

5.2 BONGI'S AFLEWERINGSDIENSTE

[24]

5.2.1	Verduidelik kortliks waarom waardevermindering op vaste bates afgeskryf word.	(2)
<i>Verduideliking</i> ✓✓ Hulle ondervind slytasie. Dis gebruikte voertuie (tweedehands). Dit sal nie meer die prys werd wees nadat dit gebruik is nie./Dit het oud geword.		
5.2.2	Bereken die waardevermindering op voertuie en op toerusting vir die finansiële jaar geëindig 28 Februarie 20.8.	(10)
Voertuie: $(552\,000 - 384\,000) \times 15\% \times \frac{4}{12}$ $168\,000 \times 15\% \times \frac{4}{12} = 8\,400$ $384\,000 \times 15\% = 57\,600$ ✓✓ Totaal = <u>R66 000</u> ✓		
Toerusting: $(288\,000 - 135\,750) \times 20\%$ $152\,250 \times 20\% = \underline{R30\,450}$ ✓		

5.2.3 ALGEMENE GROOTBOEK VAN MDU'S AFLEWERINGSDIENSTE

Dt. Voertuie B6 (5)

20.7					20.8				
Mrt.	1	Saldo	a/b	✓384 000	Feb.	28	Saldo	a/d	✓552 000
Nov.	1	Krediteurekontrole✓	KJ	✓168 000					
				552 000					552 000
20.8									
Feb.	1	Saldo	a/b	✓552 000					

Waardevermindering

N12 (3)

20.8									
Feb.	28	Opgehoopte waardevermindering op voertuie✓	AJ	<input checked="" type="checkbox"/> 66 000					
		Opgehoopte waardevermindering op toerusting	AJ	<input checked="" type="checkbox"/> 30 450					

5.2.4 Gee TWEE interne kontrolemaatreëls wat sy kan gebruik om vas te stel of sy korrek is of nie.

(4)

TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓

- Installeer opsporingstelsels in voertuie.
- Bestuurders moet 'n logboek aanhou om kilometers aan te toon.
- Bestuurders moet voertuie in onderneming se perseel daagliks op 'n sekere tyd parkeer.
- Roteer voertuie (nie dieselfde bestuurder per voertuig).
- Inspekteer voertuie op 'n sekere tyd daagliks.

5.3 KORT VRAE

[26]

5.3.1 FINALE REKENINGE

(13)

(i) ALGEMENE JOERNAAL VAN PLAYVIN HANDELAARS – 30 APRIL 20.8

(omskrywings is nie nodig nie.)

(9)

Dok.	D	Besonderhede	Fol	Debiet	Krediet
(i)		Verkope		✓17 970	
		Debiteure-afslag			✓17 970
(ii)		Verkope (1 413 720 – 17 970)		✓✓1 395 750	
		Handelsrekening			<input checked="" type="checkbox"/> 1 395 750
(iii)		Handelsrekening		✓1 020 750	
		Koste van verkope			✓1 020 750
(iv)		Handelsrekening		<input checked="" type="checkbox"/> 375 000	
		Wins-en-Verliesrekening (1 395 750 – 1 020 750)			<input checked="" type="checkbox"/> 375 000

[Punt vir besonderhede en bedrag]

(ii) HANDELSREKENING

20.8		Koste van verkope		✓1 020 750	20.8		Verkope		<input checked="" type="checkbox"/> 1 395 750
Apr.	30	Wins-en-Verliesrekening		<input checked="" type="checkbox"/> 375 000	Apr.	30			
				1 395 750					<input checked="" type="checkbox"/>1 395 750

[Bedrag en besonderhede vir 1 punt]

(4)

5.3.2 BTW

(13)

(i)	(a)	Onwaar✓	
	(b)	Waar✓	
	(c)	Onwaar✓	(3)

(ii)	(a) Indirekte✓				
	(b) BTW-uitset/✓				(2)
(iii)		Bedrag BTW uitgesluit	BTW bedrag	Bedrag BTW ingesluit	
	Kontant- en krediet aankope van voorraad	R88 450	✓ 13 267,50		
	Kontant ontvang van klante		✓✓✓ 11 400	R87 400	
	Beskadigde goedere teruggestuur deur klante		R15 480	✓✓✓ 118 680	
	BTW op uitgawes.	R66 540	✓ 9 981	R76 521	(8)